

گزارش

امیرعبداللهیان:

امنیت مصر را امنیت ایران می‌دانیم

حسین امیرعبداللهیان وزیر امور خارجه ایران که به منظور شرکت در پنجاه‌ونهمین نشست شورای حقوق بشر سازمان ملل و کنفرانس خلع سلاح به ژنو سوئیس سفر کرده است، در ادامه رایزنی‌های دیپلماتیک خود در این سفر با سامح الشکری وزیر امور خارجه مصر دیدار و گفت‌وگو کرد. وزیر امور خارجه کشورمان در آغاز به دیدار رؤسای جمهور دو کشور در ریاض اشاره کرد و آن را نقطه حرکت جدید در روابط دو کشور دانست. امیرعبداللهیان با اشاره به اهمیت تلاش‌های مشترک وزرای خارجه دو کشور در پیشرفت مناسبات فی‌مابین، توافق دو رئیس‌جمهور برای بررسی و سرعت‌بخشیدن به روابط دو کشور را بسیار مهم دانست. امیرعبداللهیان با تأکید بر اینکه جمهوری اسلامی ایران جز خبر برای مصر و منطقه نمی‌خواهد گفت، ما امنیت مصر را امنیت ایران می‌دانیم و همکاری دو کشور از جمله در حمایت از فلسطین بر کل منطقه تأثیر مثبت خواهد گذاشت. امیرعبداللهیان از ارتباطات مردمی و گردشگری میان دو کشور استقبال کرد و آن را در چارچوب توافق دو دولت قابل توسعه دانست.

امیرعبداللهیان نقش مصر را در حمایت از فلسطین و کمک به رفع محاصره انسانی غزه بسیار مهم خواند و به تبیین دیدگاه‌های کشورمان درخصوص فلسطین پرداخت. وی رژیم اشغالگر اسرائیل را ریشه بحران در منطقه خواند و بر لزوم تداوم تلاش‌های مشترک به منظور توقف نسل‌کشی فلسطینیان و ارسال فوری کمک‌های بشردوستانه برای ملت فلسطین تأکید کرد. حسین امیرعبداللهیان که در ژنو به سر می‌برد در جمع خبرنگاران با اشاره به حضورش در پنجاه‌ونهمین نشست شورای حقوق بشر سازمان ملل متحد، اظهار کرد: شرکت در این نشست فرصتی بود که در آنجا نسبت به آنچه درخصوص پرونده سیاسی‌شده حقوق‌بشری علیه جمهوری اسلامی ایران مطرح است مواضع تهران را تبیین کنم و درخصوص ضرورت توقف نسل‌کشی از سوی رژیم صهیونیستی علیه مردم غزه دیدگاه‌های ایران را بیان کنم. وی همچنین با اشاره به حضورش در دو نشست خلع سلاح و فلسطین، افزود: در حاشیه نشست شورای حقوق بشر با تعدادی از نمایان خود از آسیا، اروپا، آمریکا لاتین و کشورهای عربی و اسلامی رایزنی و گفت‌وگو کردم. امیرعبداللهیان با بیان اینکه در این گفت‌وگوها مناسبات دوجانبه و چگونگی اجرای توافقات صورت‌گرفته با این کشورها جهت گسترش روابط مورد رایزنی قرار گرفت، گفت: در جریان این سفر را رئیس کمیته بین‌المللی صلیب سرخ و دبیر کل سازمان ملل نیز رایزنی کردیم.

وی گفت: در جریان این سفر من اهمیت امنیت پایدار در منطقه تمرکز داشتیم چراکه در سایه امنیت پایدار می‌توانیم توسعه پایدار و تجارت بین‌المللی قوی‌تری داشته باشیم و از این منظر معتقدیم که توقف جنایات و نسل‌کشی علیه مردم غزه می‌تواند تأثیر مثبتی بر امنیت و آرامش در منطقه داشته باشد. وزیر خارجه با بیان اینکه امنیت یک مقوله به‌هم‌پیوسته است، در بخش دیگری از صحبت‌های خود به رفتار دوگانه آمریکا در ارتباط با تحولات منطقه اشاره کرد و گفت: آمریکا باید دست از رباکاری بردارد.

وی در پاسخ به سؤال دیگری در مورد دیدارش با سامح شکری وزیر خارجه مصر، اظهار کرد: در جریان دیداری که رؤسای جمهور دو کشور در ریاض داشتند توافق شد گام‌های عملی در مسیر ارتقای روابط دو کشور داشته باشیم. در این دیدار گفت‌وگوهای مفصلی درمورد اجرای این نیت، اراده و دستور رؤسای جمهور دو کشور داشتیم. امور در مسیر خوبی قرار دارد و امیدواریم در آینده گام‌های رو به جلویی در این زمینه داشته باشیم.

امیرعبداللهیان گفت: در دیدارها با توجه به شرایط انسانی در غزه و اینکه مرز رفح مهم‌ترین مسیر برای انتقال کمک‌های انسان‌دوستانه به مردم غزه است، درمورد چگونگی ارسال کمک‌های انسان‌دوستانه ایران صحبت کردیم و همچنین درمورد راهکارهای سیاسی در ارتباط با ضرورت توقف جنگ و نسل‌کشی که توسط صهیونیست‌ها علیه مردم غزه در جریان است، گفت‌وگوهای مهمی را با همتای مصری خود داشتیم.

روابط ایران و مصر عامل مهمی برای مهار بحران‌های منطقه‌ای است

سامح شکری هم در این دیدار با اشاره به دیدار بین دو وزیر در نیویورک و دیدار اخیر سید ابراهیم رئیسی و السیسی در ریاض، بازایای روابط دو کشور براساس احترام متقابل و منافع مشترک را از اولویت‌های مصر دانست و گفت سیاست مصر تلاش برای بنیان‌نهادن همکاری‌های مشترک بر مبنای منافع مشترک است و همچنین روابط دو کشور می‌تواند عامل مهمی برای ثبات و مهار بحران‌های منطقه‌ای باشد. شکری با اظهار خرسندی از احیای روابط ایران و عربستان گفت مایلیم روابط آینده ایران و مصر نیز بر بنیان‌های استوار بنا نهاده شود. وی عضویت مشترک مصر و ایران را در جنبش عدم تعهد، سازمان همکاری‌های اسلامی و گروه بریکس از فرصت‌های همکاری میان دو کشور دانست. سامح شکری مسئله فلسطین را موضوع مهم مورد اهتمام دو کشور و منطقه دانست و گفت مصر و ایران در حمایت از مسئله فلسطین و توقف جنایت علیه ملت فلسطین متفق هستند و ما تمام تلاش خود را برای حمایت از ملت فلسطین انجام خواهیم داد و در حمایت از فلسطین، دیدگاه قاهره و تهران کاملاً مشترک است.

وزیر امور خارجه جمهوری اسلامی ایران همچنین در ادامه دیدارهای خود با «ایوان خیل پیتسو» همتای ونزولایی خود دیدار و رایزنی کرد. وزیران امور خارجه ایران و ونزولا در این دیدار در مورد روابط دوجانبه و آخرین پیگیری جهت اجرای توافقات صورت‌گرفته بین رؤسای جمهور دو کشور در پی سفر خردآمده رئیس‌جمهور ایران به ونزولا و همچنین آخرین تحولات منطقه و عرصه بین‌المللی رایزنی و گفت‌وگو کردند.

ایوان خیل پیتو، وزیر خارجه ونزولا نیز ضمن ابراز خرسندی از این دیدار، نسبت به روند پیشرفت روابط دوجانبه اظهار خرسندی کرد و بر آمادگی کشورش برای پیشبرد روابط مبتنی بر سند همکاری‌های ۲۰ساله و اجرای کامل اسناد مشترک همکاری تأکید کرد. وی دیدارهای رؤسای جمهور دو کشور و توافقات حاصله را بسیار مهم دانست و گفت مسیر همکاری‌های دو کشور هموارتر از گذشته است و ونزولا تقویت همکاری‌های اقتصادی دو کشور را در راستای منافع مشترک دو ملت می‌داند. وزیر خارجه ونزولا از همکاری‌های دو کشور در حوزه‌های بین‌المللی نیز ابراز خرسندی کرد و گفت آماده تقویت این همکاری‌ها هستیم. وی همچنین به موضع مشترک دو کشور درخصوص فلسطین اشاره کرد و بر موضع قوی کشورش در ضرورت توقف فوری جنگ علیه فلسطینیان تأکید کرد. وزیر خارجه ونزولا همبستگی ونزولا با ملت فلسطین در مقاومت علیه اشغال را اعلام داشت. در این دیدار برخی دیگر از موضوعات مورد اهتمام مشترک در حوزه دوجانبه و بین‌المللی مورد گفت‌وگو و تبادل نظر قرار گرفت.

عبدالرحمن فتح‌اللهی: طبق روند مرسوم در آستانه نشست فصلی شورای حکام، آژانس بین‌المللی انرژی اتمی گزارش خود درباره پرونده فعالیت‌های هسته‌ای ایران را آماده کرده است. کمافی‌السابق برخی رسانه‌ها مدعی هستند که نسخه‌ای از گزارش مدیر کل آژانس بین‌المللی انرژی اتمی درباره برنامه هسته‌ای ایران را رؤیت کرده‌اند. دراین‌بار خبرگزاری رویترز با استناد به مفاد گزارش مدعی است که همچنان اختلافات قدیمی بین ایران و بازرسان آژانس باقی است. براساس گزارش رویترز و بر مبنای آنچه در گزارش اخیر آژانس رؤیت کرده است، «ایران نزدیک به ۳۲ کیلوگرم از اورانیوم ۶۰ درصد غنی‌شده خود را برای تولید حدود ۹۸ کیلوگرم اورانیوم غنی‌شده با خلوص ۲۰ درصد، رقیق کرده است». به نوشته انتخاب، رویترز می‌گوید که تخمین زده می‌شود کل ذخایر اورانیوم ۶۰ درصد غنی‌شده ایران با کاهش شش کیلو و ۸۰۰ گرم به ۱۲۱ کیلو و ۵۰۰ گرم رسیده باشد. درعین‌حال آژانس بین‌المللی انرژی اتمی اعلام کرده که ذخایر اورانیوم غنی‌سازی‌شده ایران با افزایش ۱۰۳۸.۷ کیلوگرمی از زمان گزارش قبلی به ۵۵۲۵.۵ کیلوگرم رسیده است. در این گزارش همچنین آمده است که ذخایر اورانیوم غنی‌سازی‌شده ایران با خلوص ۲۰ درصد با افزایشی به ۷۱۲.۲ کیلوگرم رسیده است.

به دنبال انتشار گزارش فصلی آژانس بین‌المللی انرژی اتمی، متیو میلر، سخنگوی وزارت امور خارجه آمریکا، در پاسخ به سؤالی درباره ادعای خبرگزاری رویترز درباره رؤیت گزارش جدید آژانس درباره برنامه هسته‌ای ایران، مبنی بر اینکه چه واکنشی به کاهش سطح «اورانیوم» ایران دارد که در این گزارش به آن اشاره شده، پاسخ محتاطانه‌ای داد و گفت «تا جایی که می‌دانم، این گزارش هنوز علنی نشده است و من درباره گزارشی که هنوز منتشر نشده، نظری نمی‌دهم. میلر در بخشی از این نشست خبری که مشروح آن در وبگاه وزارت امور خارجه آمریکا منتشر شده، به نگرانی‌های جدی واشنگتن درباره تداوم گسترش برنامه هسته‌ای ایران، ازجمله تولید مداوم اورانیوم با خلوص بالا اشاره داشت که به گفته او، «هیچ دلیل غیرنظامی موقتی ندارد». در مقابل، محمد اسلامی در گفت‌وگویی با ایسنا درباره تأثیر گزارش‌های آژانس بین‌المللی انرژی اتمی از فعالیت هسته‌ای ایران بر همکاری کشورمان با این نهاد، اظهار کرد که، «گزارش آژانس انرژی اتمی معمولاً در شرایط عادی به شورای حکام و شورای امنیت سازمان ملل ارائه می‌شود و چیزی به اسم گزارش نوبه‌ای درباره فعالیت ایران نداریم. این همان مطلبی بود که آژانس به شورای حکام گزارش داده بود». معاون رئیس‌جمهور ادامه داد که «ما ظرفیت غنی‌سازی ۶۰درصدی را ادامه داده و ظرفیت جدیدی ایجاد نکرده‌ایم. این فضاسازی رسانه‌ای و سیاسی سه کشور اروپایی و آمریکا برای فضاسازی از طریق رسانه‌های خود است». اسلامی در پایان متذکر شد که، «همکاری ما با آژانس برقرار است و در چارچوب کار کرده و مشکلی نداریم». البته خبرگزاری داخلی (ایسنا) در ادامه می‌نویسد که یک منبع آگاه خبر داده در نشست آتی شورای حکام آژانس بین‌المللی انرژی اتمی، قطع‌نامه‌ای علیه ایران تصویب نخواهد شد؛ درعین‌حال اذعان دارد که به نظر می‌رسد کشورهای اروپایی و اسرائیل تلاش دارند فشار بر ایران را به شکل‌های مختلف حفظ کنند؛ ولی دولت آمریکا که درگیر بحران غزه و اوکراین و انتخابات آتی ریاست‌جمهوری است، چندان به تشدید فضا درباره ایران تمایلی ندارد و از هرگونه تنش نظامی، دیپلماتیک و هسته‌ای یا تهران اجتناب می‌کند؛ بنابراین این احتمال این‌رود که سه کشور اروپایی و آمریکا در نشست هفته آینده با بیانیه‌ای غیرالزام‌آور، همانند گذشته ادعاهای خود علیه برنامه هسته‌ای ایران را تکرار کنند.

پارامترهای مؤثر در ترسیم فضای نشست شورای حکام

با توجه به مجموعه بندهای گزارش فصلی آژانس بین‌المللی انرژی اتمی و نیز گمانه‌زنی‌هایی هم که ایسنا مطرح کرده است، جلال خوش‌چهره در گفت‌وگو با «شرق» از دو منظر به تحلیل موضوع می‌پردازد و معتقد است که نتایج انتخابات ۱۱ اسفند و به‌ویژه میزان مشارکت در این انتخابات و همچنین پیوستار و درهم‌تنیدگی تحولات منطقه و جهان با پرونده هسته‌ای ایران و به دنبالش، تأثیر و تأثراتی که از همدیگر می‌گیرند و بر همدیگر می‌گذراند، دو عامل عمده در ترسیم فضای نشست فصلی شورای حکام درباره پرونده ایران خواهند بود. در باب نخست این تحلیلگر ارشد حوزه بین‌الملل یادآور می‌شود که تمام تحولات و اتفاقات حوزه سیاست و مناسبات جهانی به صورت مستقل عمل نمی‌کنند و با دیگر اتفاقات ارتباط دارند؛ کمابینه که گفته او، «جنگ اوکراین، جنگ غزه، تنش حزب‌الله و اسرائیل در کنار هم، اقدامات حوثی‌ها در خلیج عدن، تنگه باب‌المندب و دریای سرخ، اقدامات گروه‌های مسلح در سوریه و عراق در کنار روند پرونده فعالیت‌های هسته‌ای ایران را باید یک مجموعه در نظر گرفت که هرکدام به سهم خود بر دیگر موضوعات تأثیرگذارند». خوش‌چهره در تبیین بیشتر گفته خود یادآور می‌شود که ناآرامی‌های دریای سرخ و تنگه باب‌المندب به شکل مستقیم از روند جنگ غزه تأثیر گرفته‌ و تنش‌های حزب‌الله و اسرائیل با سیاست‌های تهران ارتباط دارد؛ بنابراین او تأکید دارد که، «همه این اتفاقات باید به صورت یک منظومه در نظر گرفته شود که غرب و به‌ویژه دولت بایدن برای مواجهه با هرکدام از آنها موضع خاص خود را دارند». در این‌بین مفسر حوزه بین‌الملل متذکر می‌شود که پس از وقوع عملیات طوفان الاقصی در هفتم اکتبر سال گذشته میلادی و روند طی‌شده در جنگ غزه، یک نگاه امنیتی به ایران شکل گرفته است که پس از ژانویه سال جاری این نگاه امنیتی علیه تهران پررنگ‌تر از سابق شده است. با این خوانش، کارشناس

مسائل بین‌الملل معتقد است دامنه چنین نگاه امنیتی احتمالاً به پرونده هسته‌ای ایران در نشست فصلی پیش‌روی شورای حکام کشیده خواهد شد. خوش‌چهره با استناد به گزارش فصلی آژانس بین‌المللی انرژی اتمی و رافائل گروسی باور دارد این نگاه امنیتی می‌تواند برای کل موضوع ایران که پرونده هسته‌ای هم بخشی از آن را شامل می‌شود، چالش‌هایی شکل دهد. خوش‌چهره در ادامه کپ‌وگفتش با «شرق» از منظر میزان مشارکت در انتخابات ۱۱ اسفند به ترسیم فضای نشست فصلی شورای حکام هم می‌پردازد و معتقد است «در شرایطی که تنش غرب و ایران یک روند فرآینده به خود گرفته است، میزان مشارکت در انتخابات یک پارامتر و متغیر در مواجهه با تهران از جانب غربی‌ها عمل می‌کند». به این معنا از منظر تحلیلگر حوزه بین‌الملل، «اگر انتخابات جمعه پیش‌رو با مشارکت بالایی همراه نباشد، می‌تواند این برآورد و بهانه را در غرب به دنبال داشته باشد که مقبولیت چندان جدی از سیستم سیاسی در ایران وجود ندارد و به دنبال آن، فشار بر تهران ذیل همان نگاه امنیتی به شکل پررنگی در دستور کار غرب خواهد بود». در مجموع خوش‌چهره این ارزیابی را دارد که «اختلافات تهران و آژانس در قالب پرونده فعالیت‌های هسته‌ای ایران و نیز روند تحولات منطقه در یک کلیت، موجب آن شده است که نگاه امنیتی بی‌سابقه‌ای از جانب غربی‌ها علیه ایران شکل بگیرد؛ پس قطعاً میزان مشارکت در انتخابات ۱۱ اسفند به‌عنوان یک متغیر لازم و نه کافی، می‌تواند نوع رفتار غرب در قبال کشور را تعریف و تنظیم کند».

لحن ملایم و نشستی نه چندان سخت

بهروز طریقت هم دیگر کارشناسی بود که در گفت‌وگویش با «شرق»، گفته‌های خوش‌چهره را چندان نزدیک به واقعیت نمی‌داند و در کل لحن این گزارش و به تبع آن فضای نشست پیش‌روی شورای حکام را ملایم ارزیابی می‌کند؛ چون از دید او، تصور بر این بود که نشست فصلی این شورا (حکام) در اسفند ماه فضایی تندتر از گذشته پیدا خواهد کرد، تا جایی که حتی احتمال صدور قطع‌نامه و ارسال پرونده به شورای امنیت مطرح بود. با این حال و به نظر این تحلیلگر، آژانس بین‌المللی انرژی اتمی ضمن اذعان به افزایش میزان غنی‌سازی ایران از تندرکن در لحن گزارش خودداری کرده است.

با استناد به همین ارزیابی‌ها، مفسر حوزه برجامی معتقد است که نشست هفته آینده شورای حکام آژانس هم اگرچه با اتهاماتی علیه تهران با صدور بیانیه‌هایی همراه خواهد بود اما در نهایت طریقت بعید می‌داند اقدام عملی علیه تهران در دستور کار قرار گیرد؛ چراکه از منظر او، با توجه به شرایط کنونی در منطقه، غربی‌ها و به‌خصوص دولت بایدن اجازه بازشدن بحران هسته‌ای ایران را نخواهند داد. طریقت در ادامه کپ‌وگفت خود با «شرق» این نکته مهم را یادآور می‌شود که «اتفاق تهران با علم و آگاهی به وضعیت حساس جاری در منطقه و جهان به‌واسطه دو جنگ «حماس و اسرائیل» و «جنگ اوکراین»، فضای حال حاضر را به گونه‌ای مدیریت خواهد کرد. به گفته او، درعین‌حال تهران از رسیدن به نقطه گریز گسته‌ای هم خودداری خواهد کرد تا بتواند یک وضعیت مدیریت‌شده را پیش ببرد. در دنظرگرفتن این نکته، طریقت انتقاد جدی به عملکرد سازمان انرژی اتمی در رد درخواست رافائل گروسی، مدیر کل آژانس بین‌المللی انرژی اتمی برای سفر به تهران دارد که به گفته او، می‌توانست یک اقدام مثبت و سازنده در جهت کنترل و مدیریت اختلافات بین تهران و آژانس باشد. اگرچه «شرق» در گزارش‌های پیشین خود و در گفت‌وگو با کارشناسان به این جمع‌بندی رسیده بود که سفر رافائل گروسی به تهران در کل چندان راهگشا نیست اما بهروز طریقت تأکید دارد که صرف حضور مدیر کل آژانس بین‌المللی انرژی اتمی در تهران با هر نیتی، سازنده خواهد بود. در راستای گفته‌های این کارشناس، رافائل گروسی، مدیر کل آژانس بین‌المللی انرژی اتمی، هفته گذشته برای سفر به ایران تا پیش از پایان سال جاری خورشیدی ابراز علاقه کرده بود؛ اما محمد اسلامی، رئیس سازمان انرژی اتمی ایران، احتمال این سفر در اسفندماه را رد کرد و گفت که برای شرکت در برنامه ۵۰سالگی برنامه اتمی ایران در اردیبهشت‌ماه ۱۴۰۳ از مدیر کل آژانس برای سفر به ایران دعوت خواهد شد.

«شرق» انتشار گزارش فصلی آژانس در آستانه نشست شورای حکام را بررسی می‌کند

دوباره آژانس، دوباره تهران

سایه توافق در پاریس بر نشست شورای حکام

علی زارع هم دیگر کارشناسی بود که در گفت‌وگویش با «شرق» و با اذعان به ارزیابی‌های بهروز طریقت، تمرکز جدی روی احتمال توافق میان اسرائیل و حماس در سایه نشست پاریس دارد و با استناد به این موضوع، معتقد است «دولت جو بایدن در آستانه انتخابات ریاست‌جمهوری ایالات متحده آمریکا از ایجاد جبهه جدید بحران در منطقه و جهان خودداری می‌کند، بنابراین با توجه به آنکه جو بایدن دیروز (سه‌شنبه) اظهار امیدواری کرده است که مذاکرات پاریس تا دوشنبه هفته پیش‌رو به نتیجه برسد، سعی خواهد شد نشست فصلی شورای حکام و پرونده فعالیت‌های هسته‌ای ایران با کمترین چالش مدیریت شود». البته به اذعان این مفسر حوزه بین‌الملل، «قرار نیست این رفتار آمریکا، ترویکای اروپایی و همچنین آژانس بین‌المللی انرژی اتمی به معنای یک فضای بدون دردرسر در هفته آینده باشد». بااین‌حال جلال خوش‌چهره برخلاف آنچه علی زارع عنوان کرد، دست به تحلیل روند مذاکرات خاطرنشان می‌کند که در اسرائیل در پاریس و دیگر مذاکرات در دوحه و قاهره می‌زند و به «شرق» می‌گوید: «با وجود آنکه اخبار حکایت از توافق احتمالی در فرانسه دارد اما باید در نظر گرفت که اولاً تهران به‌عنوان یک قدرت منطقه‌ای، هم در مذاکرات پاریس و هم در مذاکرات دوحه و قاهره یک بازیگر غایب بود و عملاً نقشی در ترسیم و تعریف روند مذاکرات نداشت». از طرف دیگر به گفته این کارشناس «حتی اگر مذاکرات پاریس به آتش‌بس موقت در جنگ غزه منجر شود تأثیری روی روند تنش فرآینده اسرائیل و حماس در لبنان ندارد. ضمن آنکه به گفته او موضوع درگیری و حملات آمریکا و انگلستان با حوثی‌ها هم مطرح است. در نتیجه پرونده فعالیت‌های هسته‌ای ایران هم به تاسی از این اتفاقات می‌تواند یک روند پرتنش را پیش‌رو داشته باشد. اگرچه این کارشناس خاطرنشان می‌کند که در نشست‌های قبلی شورای حکام سعی شده است از صدور قطع‌نامه و اقدامات عملی علیه تهران خودداری شود. باوجود آنچه جلال خوش‌چهره مطرح کرد، علی زارع از منظر سفر گروسی به تهران دست به ارزیابی می‌زند که در تقابل با تحلیل بهروز طریقت قرار دارد؛ چراکه زارع یقین دارد «حضور رافائل گروسی در مقام مدیر کل آژانس بین‌المللی انرژی اتمی، آن‌هم در شرایط کنونی منطقه

و جهان، نه‌تها راهگشا و سازنده نیست بلکه می‌تواند به افزایش اختلافات تهران و آژانس منجر شود». چون به زعم او «اکنون دو طرف تهران و آژانس) با اتهام‌زنی به همدیگر درباره جرایم عدم رعایت مفاد توافق سال گذشته ایران و آژانس، عملاً خود را متعهد به هیچ‌گونه امتیازی به طرف مقابل نمی‌داند. یعنی نه آژانس بین‌المللی انرژی اتمی از مواضع خود علیه تهران کوتاه می‌آید و نه در وضعیت کنونی ایران حاضر است از خطوط ترسیمی خود عدول کند. با این خوانش، زارع تأکید می‌کند حتی اگر رافائل گروسی به تهران سفر می‌کرد، نتیجه آن جز موج‌سواری رسانه‌ای و سیاسی علیه تهران در وین نبود. به همین دلیل و به زعم این تحلیلگر رد درخواست برای حضور مدیر کل آژانس بین‌المللی انرژی اتمی با توجه به وضعیت جاری منطقه و جهان باعث می‌شود اختلافات در نقطه فعلی فریز شود و ثابت بماند.

فضای نشست لزوماً بی‌دردرسر نیست

در مقابل آنچه بهروز طریقت و علی زارع عنوان کردند، محمدمهدی سبحان‌نیا به‌عنوان کارشناس دیگر در گفت‌وگو با «شرق» و هم‌سو با نگاه جلال خوش‌چهره معتقد است «نه لحن ملایم گزارش فصلی شورای حکام و نه شرایط منطقه‌ای و جهان به تاسی از دو جنگ اوکراین و جنگ حماس و اسرائیل، لزوماً این تضمین را نمی‌دهد که نشست پیش‌روی شورای حکام یک نشست بدون دردرسر باشد». این تحلیلگر با استناد به روند اتفاقات نشست پیشین شورای حکام معتقد است که حتی اگر اقدامات عملی مانند ارجاع پرونده به شورای امنیت، فعال‌شدن مکانیسم ماشه یا حتی صدور قطع‌نامه در دستور کار غربی‌ها نباشد، صرف انتشار و صدور بیانیه‌های ضدایرانی هم می‌تواند تبعات خاص خود را به دنبال داشته باشد، کمابینکه در همین راستا سبحان‌نیا یادآور می‌شود تنها به صرف صدور بیانیه‌های ضدایرانی ترویکای اروپایی‌ها و آمریکا، سازمان انرژی اتمی ایران اقدام به لغو روادید بازرس اروپایی‌ای آژانس کرد که اختلافات بین دو طرف (آژانس) را بیش‌ازپیش تعمیق بخشید. بنابراین به زعم این کارشناس نمی‌توان پیشاپیش یک ارزیابی صددرصدی داشت. کارشناس ارشد حوزه بین‌الملل در ادامه کپ‌وگفت خود با «شرق» این نکته مهم را هم متذکر می‌شود که اگرچه اروپایی‌ها و آمریکا به دنبال بازکردن بحران هسته‌ای ایران در کنار جنگ اوکراین و جنگ حماس و اسرائیل نیستند، اما در ماه‌های اخیر تیملماسی تهدید از جانب غربی‌ها پررنگ‌تر از هر زمان دیگری شده است؛ بنابراین این احتمال وجود دارد که واشنگتن و اروپایی‌ها بخواهند از کارت آژانس هم در جهت تشدید فشار علیه تهران استفاده کنند». با استناد به آنچه گفته شد، سبحان‌نیا این باور را هم دارد که «غربی‌ها و به‌خصوص دولت بایدن در تلاش هستند اهرم فشار تهران در قالب پرونده هسته‌ای را از آنها بگیرد، کمابینکه سعی شده است دیگر کارت‌های بازی تهران هم تحت‌الشعاع قرار بگیرند».

ذیل نکات مذکور، مفسر حوزه برجامی این‌ن تلیق را دارد که غربی‌ها سعی می‌کنند یک ریل‌گذاری و مسیر دقیق و درعین‌حال هوشمند را در نشست فصلی شورای حکام تعریف کنند که از یک سومانع از بازشدن بحران هسته‌ای ایران در کنار دو جنگ فعلی شود و از سوی دیگر تهران را از رسیدن به نقطه گریز هسته‌ای هم باز بدارد؛ چراکه سبحان‌نیا معتقد است «اکنون اروپا و آمریکا یقین دارند به‌واسطه تداوم جنگ اوکراین و فرسایشی‌شدن جنگ حماس و اسرائیل فضای مناسبی در جهت به‌حاشیه‌رفتن پرونده فعالیت‌های هسته‌ای ایران و رسیدن تهران به نقطه گریز هسته‌ای فراهم شده است. در نتیجه غرب از کارت آژانس و نشست فصلی شورای حکام نهایت استفاده را خواهد کرد». همچنین سبحان‌نیا «رفتار و سیاست عقلانی و درعین‌حال محتاطانه غربی‌ها در مقابل پرونده فعالیت‌های هسته‌ای ایران را مترادف با برگزاری نشستی بدون دردرسر در شورای حکام نمی‌داند».

خبر

محمود محمدی عراقی بعد سه بار بی‌پاسخ ماندن درخواست روحانی:

ما مجاز هم نیستیم که تفحص کنیم که چرا شخصی رد شده است

شرق: محمود محمدی عراقی درباره بی‌پاسخ‌ماندن نامه درخواست ارائه دلایل ردصلاحیت حسن روحانی گفته است: در دوره ریاست‌جمهوری ایشان هم مسائلی پیش آمده بود و اطرافیانی داشتند، برخی پرونده‌ها در دستگاه قضائی برایشان تشکیل شده اما اجمالا می‌توان گفت اینها درباره شخص ایشان منجر به حکم نشده است.

بعد از سه بار درخواست حسن روحانی از شورای نگهبان برای اعلام دلایل ردصلاحیتش در انتخابات خبرگان رهبری و عدم پاسخ‌گویی شورای نگهبان، عراقی عضو مجلس خبرگان رهبری در واکنش به انتقادهای در این زمینه گفته است شورای نگهبان غرض و مرض سیاسی در بررسی صلاحیت‌ها ندارد و به دلیل منع قانونی دلیل ردصلاحیت را اعلام نکرده است.

حال این عضو مجلس خبرگان رهبری ادامه داد: درباره ردصلاحیت آقای روحانی آنچه من اطلاع دارم، این است که به‌هیچ‌وجه آنچه بیگانگان مطرح می‌کنند، نیست. آنچه بیگانگان مطرح می‌کنند، دور از شان قضه‌ای شورای نگهبان است، من به‌عنوان کسی که ۴۰ و ۵۰ سال با استادان حوزه زندگی کردم و این آقایان را می‌شناسم، می‌گویم که مهم‌ترین خصیصه اینها تقوا است. من این را شهادت می‌دهم و یقین دارم که غرض و مرض و انگیزه سیاسی در ردصلاحیت‌ها دخالت ندارد اما اعضای شورای نگهبان اشتباه هم می‌کنند. معصوم نیستند، البته در آنجا بحث رای‌گیری مطرح است. شش نفر قانع هستند. همیشه اسناد نظر وجود دارد و حدس می‌زنم در مورد آقای روحانی هم ممکن است بعضی نظرات متفاوتی داشتند.

محمدی‌عراقی تصریح کرد: بالاخره آقای روحانی سوابقی دارند و سوابق خوبی دارند. در دوره ریاست‌جمهوری ایشان هم مسائلی پیش آمده بود و اطرافیانی داشتند، برخی پرونده‌ها در دستگاه قضائی برایشان تشکیل شده اما اجمالا می‌توان گفت اینها در مورد شخص ایشان منجر به حکم نشده است. آقایان (شورای نگهبان) می‌گویند دلایل ردصلاحیت افراد را قانوناً نمی‌توانند اعلام کنند و فقط به اشخاص می‌توانند اعلام کنند. خود اشخاص می‌توانند دلایل ردصلاحیت خود را اعلام کنند. این حق مردم است که اگر دلایل ردصلاحیت آقای روحانی به ایشان اعلام شده، خودشان این دلایل را برای مردم اعلام کنند. او ادامه داد: حتی اگر خود شخص بگوید من راضی هستم شورای نگهبان دلیل ردصلاحیت من را اعلام کند، باز هم آقایان می‌گویند قانون به ما اجازه نمی‌دهد و اگر اشخاص می‌خواهند خودشان اعلام کنند، ما مجاز هم نیستیم که تفحص کنیم که چرا شخصی رد شده است. البته این امر انحصار به ایشان ندارد. برخی افراد از استادان حوزه علمیه قم را می‌شناسم که در دوره‌های گذشته عضو خبرگان بودند؛ اما ردصلاحیت شدند. برای خود من تعجب‌برانگیز بود. موردی را من سؤال کردم که اجمالا به من گفتند مسائل محلی بوده است.

البته در همین رابطه خندی پیش سیدمحمدعلی ابطحی، عضو مجمع روحانیون مبارز در تحلیل ردصلاحیت حسن روحانی در انتخابات مجلس خبرگان رهبری گفت: طبیعتاً من هم مثل خیلی‌های دیگر ردصلاحیت آقای روحانی را ردصلاحیت سیاسی می‌دانم. در حقیقت برای حضورنداشتن آقای روحانی یک مدیریتی شکل گرفت. چون آقای روحانی با برنامه‌ای متفاوت آماده حضور بود. او گفت: حالا ممکن است با آقای روحانی اختلاف‌نظرهای زیادی داشته باشیم اما آقای روحانی یک مدیر قدیمی در کشور بوده که خدایی ناکرده اگر بحرانی هم در کشور به وجود بیاید، می‌توانست در مجلس خبرگان آن بحران را مهار کند.